

NVAB ADDENDUM BIJ HET CONTRACT TUSSEN OPDRACHTGEVER EN ZELFSTANDIG BEDRIJFSARTS

augustus 2007

Voorwoord

In het Professioneel Statuut (PS, laatste versie vastgesteld d.d. 7-2-2003) heeft de NVAB de inhoudelijke voorwaarden vastgelegd waaronder bedrijfsartsen werkzaam zijn binnen een arbodienst, met als doel de professionele autonomie te borgen. Het PS is ondertekend door NVAB en BOA, de koepelorganisatie van arbodiensten. BOA is inmiddels gefuseerd met BOREA (de koepelorganisatie van re-integratiebedrijven).

Tot voor enkele jaren werkten vrijwel alle bedrijfsartsen vanuit een arbodienst. Door de recente wijzigingen in de Arbowet, waarbij de verplichte aansluiting van werkgevers bij een arbodienst is afgeschaft, werkt een toenemend aantal bedrijfsartsen los van deze diensten. Voor sommige taken (verzuimbegeleiding, aanstellingskeuringen) moet de werkgever (in dit addendum de opdrachtgever) nog wel een bedrijfsarts inschakelen. Deze ontwikkeling heeft als gevolg dat steeds meer bedrijfsartsen in een andere setting dan een arbodienst werken. Voor deze groep is het Professioneel Statuut niet van toepassing. De Beroepscode en het Beroepsprofiel blijven overigens wel van toepassing voor deze bedrijfsartsen.

Derhalve is het van belang dat de wetenschappelijke beroepsvereniging zich uitspreekt over de minimale inhoudelijke voorwaarden waaraan een bilateraal contract (met daarin opdrachttaak, vergoeding, fasering, werkwijze) moet voldoen. Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit van handelen van de bedrijfsartsen alsmede de inhoudelijke voorwaarden waaronder gewerkt moet worden, in alle werksettings dezelfde basis dienen te hebben.

Om deze reden is dit 'addendum bij het contract tussen opdrachtgever – zelfstandig bedrijfsarts' ontwikkeld, dat gebruikt kan worden als addendum bij het contract tussen opdrachtgever en bedrijfsarts of deel kan uitmaken van de algemene voorwaarden van vrijgevestigde bedrijfsartsen.

Parallel aan het addendum is ook een addendum opgesteld dat gebruikt kan worden door bedrijfsartsen die in loondienst zijn bij de opdrachtgever of via een uitzendorganisatie (niet zijnde een arbodienst) werkzaam zijn bij bedrijven. Bedrijfsartsen kunnen op de volgende manieren voor hun opdrachtgever werkzaam zijn:

- 1. Externe arbodienst: de bedrijfsarts heeft een arbeidsovereenkomst / contract met een arbodienst. Op de relatie arbodienst – bedrijfsarts is het huidige professioneel statuut van de NVAB van toepassing. Via de arbodienst werkt de bedrijfsarts bij de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft een contract met de arbodienst.*
- 2. Interne arbodienst: de bedrijfsarts heeft een arbeidsovereenkomst met een interne arbodienst. Het professioneel statuut kan van toepassing zijn op deze relatie.*

3. *Uitzendorganisatie: de bedrijfsarts heeft een arbeidsovereenkomst / contract met een uitzendorganisatie niet zijnde een arbodienst. Te denken valt aan een verzekeraar / re-integratiebedrijf. Via deze organisatie werkt de bedrijfsarts bij de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft, net zoals bij een externe arbodienst, een contract met deze organisatie. Op de relatie organisatie – bedrijfsarts is het professioneel statuut van de NVAB niet direct van toepassing, zoals bij arbodiensten.*
4. *Arbeidsovereenkomst: de bedrijfsarts heeft een arbeidsovereenkomst met een of meer opdrachtgevers.*
5. *Zelfstandig: de bedrijfsarts werkt als zelfstandig gevestigd bedrijfsarts, al dan niet in een samenwerkingsverband. Deze adviesrelatie kan diverse vormen aannemen. Bedrijfsartsen kunnen met een opdrachtgever een overeenkomst hebben voor het verrichten van enkele diensten, een contract voor een enkel project hebben of een overeenkomst tot opdracht hebben. De zelfstandig bedrijfsarts is verantwoordelijk voor met wat voor soort contract hij of zij gaat werken.*

Addendum bij het contract tussen opdrachtgever en zelfstandig bedrijfsarts

1. Definities

- 1.1 Onder bedrijfsarts wordt hier verstaan:
De arts, deskundige op het gebied van de arbeids- en bedrijfsgeneeskunde, ingeschreven in het register van sociaal-geneeskundigen als arts voor arbeid en gezondheid - bedrijfsgeneeskunde
- 1.2 Onder opdrachtgever wordt verstaan: de opdrachtgever en / of klant waaraan de bedrijfsarts adviseert.
- 1.3 Onder werknemer wordt verstaan: de werknemer werkzaam bij de opdrachtgever van de bedrijfsarts (synoniem voor: cliënt, met dien verstande dat niet elke cliënt in loondienst is en dus werknemer)
- 1.4 Onder cliënt wordt verstaan: het individu aan wie de bedrijfsarts adviseert over diens gezondheid en over wie de BA adviseert aan de opdrachtgever over inzetbaarheid en re-integratie.
- 1.5 Onder professionele onafhankelijkheid (autonomie) wordt verstaan: de vrijheid van oordeelsvorming, handelen, advisering, behandelen en verwijzen door de bedrijfsarts (gegeven de professionele standaard, de wettelijke kaders en de maatschappelijke normen en waarden) ten aanzien van de preventie van beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen en ten aanzien van de zorg voor het behoud en de bevordering van de gezondheid en arbeidsgeschiktheid (inclusief de beoordeling daarvan en het geven van werkhervattingsadviezen). De professionele onafhankelijkheid heeft zowel betrekking op de individuele arts-cliënt-relatie als op de relatie van de bedrijfsarts met groepen van cliënten en (delen van) de klantorganisatie (tekst uit Professioneel Statuut NVAB).

Medisch professionele autonomie is de vrijheid van oordeelsvorming van de arts om, gegeven de wettelijke kaders en de professionele standaard, zonder inmenging van derden, in de individuele arts – patiëntrelatie te komen tot diagnosestelling en advisering over behandeling en alle andere verrichtingen, waarbij inbegrepen het onderzoeken en het geven van raad met als doelstelling de bescherming en / of verbetering van de gezondheidstoestand van de patiënt.

2. Overwegingen

- 2.1 Het addendum is bedoeld om de professionele autonomie van de bedrijfsarts te borgen.
- 2.2 Het addendum is een door de beroepsgroep van bedrijfsartsen opgesteld document, gericht op de specifieke beroepsuitoefening van de bedrijfsarts.
- 2.3 Het addendum is van toepassing op alle (bedrijfs)artsen werkzaam als zelfstandig bedrijfsarts en maakt deel uit van de contract afspraken tussen de opdrachtgever en de bedrijfsarts.
Daarnaast is dit addendum van overeenkomstige toepassing voor zelfstandig werkende bedrijfsartsen die werkzaam zijn voor uitzendorganisaties / arbodiensten of een samenwerkingsverband en via deze organisaties bij een opdrachtgever werken.
- 2.4 Het leveren van kwalitatief verantwoorde zorg vereist dat de bedrijfsarts binnen de grenzen van de wet- en regelgeving, en de vigerende professionele standaard de aan zijn of haar zorg toevertrouwde cliënten en opdrachtgevers in vrijheid met raad en daad kan bijstaan. De positie van de bedrijfsarts is die van een onafhankelijk adviseur ten behoeve van de opdrachtgever en de werknemers bij de opdrachtgever. De bedrijfsarts is onafhankelijk in zijn of haar professionele oordeelsvorming, medisch handelen, verwijsbeleid en de inhoud van zijn of haar advisering.
De bedrijfsarts oefent zijn of haar functie uit conform de door de NVAB vastgestelde Beroepscode voor bedrijfsartsen en door de NVAB bekrachtigde richtlijnen.
- 2.5 De bedrijfsarts is persoonlijk verantwoordelijk voor zijn of haar professionele beroepsuitoefening en de kwaliteit van handelen.
- 2.6 De opdrachtgever is eindverantwoordelijk voor en als zodanig ook maatschappelijk aanspreekbaar op het verlenen van doeltreffende, doelmatige en gerichte bedrijfsgeneeskundige zorg, onverlet de professionele niet overdraagbare verantwoordelijkheid van de bedrijfsarts.

3. Plichten van de bedrijfsarts t.o.v. de werknemer/hulpvrager/cliënt

- 3.1 Voor de bedrijfsarts staan de bedrijfsgezondheidkundige belangen van het aan zijn of haar zorg toevertrouwde individu op de eerste plaats, mits dit geen ernstige schade toebrengt aan derden. Zorgvuldige bedrijfsgezondheidkundige afweging van belangen en consequenties dient hierbij plaats te vinden.
- 3.2 In sommige gevallen heeft de bedrijfsarts gegronde redenen om de noodzakelijke zorg niet te kunnen verlenen dan wel op zich te nemen of de relatie met de cliënt af te breken. Te denken valt aan een persoonlijke relatie tussen bedrijfsarts en cliënt. In dit geval treft de bedrijfsarts zodanige maatregelen dat de continuïteit van de zorg is verzekerd, dit indien en voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verwacht.

4. Plichten van de bedrijfsarts t.o.v. de opdrachtgever

- 4.1 De bedrijfsarts dient zich niet alleen te richten op de individuele werknemer, maar dient tevens aandacht te hebben voor de bedrijfspopulatie als geheel en het totale arbozorgsysteem inclusief het verzuim- en reïntegratiebeleid van de opdrachtgever (als werkgever).
- 4.2 De bedrijfsarts draagt zorg voor een goede samenwerking en communicatie met de diverse professionals en deskundigen die voor de opdrachtgever werken.
- 4.3 De bedrijfsarts sluit een verzekering tegen beroepsaansprakelijkheid af. Tevens overweegt hij / zij voor rechtsbijstand bij een klacht of vermeende tuchtrechtelijke aansprakelijkheid een (beroeps)rechtsbijstandverzekering af te sluiten.

5. Afspraken tussen opdrachtgever en zelfstandig bedrijfsarts

- 5.1 De zelfstandig bedrijfsarts maakt met zijn of haar opdrachtgever dusdanige afspraken dat hij of zij zowel de benodigde tijd als de benodigde personele, instrumentele, ruimtelijke voorzieningen krijgt om zijn of haar werk te verrichten (conform de professionele standaard en richtlijnen van de bedrijfsarts, stand van de wetenschap en techniek, algemene normen en waarden en wat gebruikelijk is in de gezondheidszorg).
- 5.2 De opdrachtgever en de bedrijfsarts maken afspraken over op welke wijze een laagdrempelige toegang tot de bedrijfsarts voor de werknemers en leidinggevenden kan worden gegarandeerd.
- 5.3 De opdrachtgever en de bedrijfsarts maken afspraken over op welke wijze tijdens de afwezigheid van de bedrijfsarts wegens vakantie, buitengewoon verlof of ziekte, voor de continuïteit van de werkzaamheden van de bedrijfsarts wordt gezorgd. Daarnaast maken de opdrachtgever en de bedrijfsarts afspraken voor het geval de bedrijfsarts al dan niet voorzien tijdelijk dan wel blijvend niet meer in staat is praktijk uit te oefenen. Doel van een dergelijke regeling is waarneming alsmede het waarborgen van continuïteit in de zorg ten behoeve van de werknemers (te denken valt aan bewaarplicht van de cliëntendossiers en de uitoefening van de patiëntenrechten met behoud van privacy van de cliënt).

6. Medische dossiervorming

- 6.1 De bedrijfsarts dient de regels rond dossiervorming en –beheer zoals aangegeven in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) en Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO) na te leven.

Krachtens de WBP is de ‘verantwoordelijke’ de natuurlijke of rechtspersoon, de overheidsinstantie, de dienst of enig ander lichaam die, respectievelijk dat, alleen of samen met anderen, het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

De verantwoordelijke dient de voorwaarden te scheppen teneinde de voorschriften uit de WBP na te leven, waaronder de zorgplicht voor een passend niveau van beveiliging voor medische gegevens (op basis van de voorwaarden gesteld door het College Bescherming Persoonsgegevens).

De opdrachtgever en de bedrijfsarts dienen schriftelijke afspraken te maken over wie krachtens de WBP de verantwoordelijke is voor de (persoons)registratie waarin medische en arbeidsgezondheidskundige gegevens worden vastgelegd en bewaard.

- 6.2 De opdrachtgever is de verantwoordelijke krachtens de WBP.

In het geval dat is afgesproken dat de opdrachtgever de verantwoordelijke is krachtens de WBP dient deze daarvoor de voorwaarden te scheppen alsmede zorg te dragen voor een passend niveau van beveiliging voor medische gegevens (op basis van de voorwaarden gesteld door het College Bescherming Persoonsgegevens).

De opdrachtgever draagt in overleg met de bedrijfsarts(en) zorg voor schriftelijke afspraken inzake:

- de dossiervorming en archivering
- de aanmelding van het dossierbestand bij het CBP (College Bescherming Persoonsgegevens)
- bewaken bewaartermijnen
- bescherming van het cliëntendossier tegen onbevoegde kennisneming van de inhoud daarvan (of kennisneming door onbevoegden)
- aanvulling en afscherming van het cliëntendossier
- informatieverstrekking over (de) cliënten aan derden
- de wijze van uitoefening van het recht van de cliënt dan wel de (wettelijke) vertegenwoordiger(s) op inzage afschrift en correctie van gegevens uit het cliëntendossier. Deze dient zodanig te zijn geregeld dat er geen kennisneming van medische gegevens door onbevoegden of onbevoegde kennisneming van medische gegevens kan plaatsvinden
- de uitoefening van het vernietigingsrecht
- handelwijze bij ontstentenis van de bedrijfsarts door onvoorziene omstandigheden.

6.2 De bedrijfsarts is de verantwoordelijke krachtens de WBP.

In het geval dat is afgesproken dat de bedrijfsarts de verantwoordelijke is krachtens de WBP dient deze daarvoor de voorwaarden te scheppen alsmede zorg te dragen voor een passend niveau van beveiliging voor medische gegevens (op basis van de voorwaarden gesteld door het College Bescherming Persoonsgegevens). De bedrijfsarts draagt in overleg met de opdrachtgever zorg voor schriftelijke afspraken inzake:

- de dossiervorming en archivering
- de aanmelding van het dossierbestand bij het CBP (College Bescherming Persoonsgegevens)
- bewaken bewaartermijnen
- bescherming van het cliëntendossier tegen onbevoegde kennisneming van de inhoud daarvan (of kennisneming door onbevoegden)
- aanvulling en afscherming van het cliëntendossier
- informatieverstrekking over (de) cliënten aan derden
- de wijze van uitoefening van het recht van de cliënt dan wel de (wettelijke) vertegenwoordiger(s) op inzage afschrift en correctie van gegevens uit het cliëntendossier. Deze dient zodanig te zijn geregeld dat er geen kennisneming van medische gegevens door onbevoegden of onbevoegde kennisneming van medische gegevens kan plaatsvinden
- de uitoefening van het vernietigingsrecht
- handelwijze bij ontstentenis van de bedrijfsarts door onvoorziene omstandigheden.

6.4 De verantwoordelijke ziet toe op strikte naleving van deze afspraken.

7. **Kwaliteitsborging en bevordering / professioneel handelen**

7.1 De bedrijfsarts is gehouden aan wettelijke regelingen, zoals de Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO); de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP), de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG), de Wet op de Medische Keuringen (WMK), en de sociale zekerheidswetgeving. In specifieke settings kunnen ook andere wetten van toepassing zijn, zoals de Kwaliteitswet Zorginstellingen (zie o.a. het KNMG Advies 'Behandelen door de bedrijfsarts', op www.nvab-online.nl onder 'publicaties').

7.2 De bedrijfsarts is gehouden aan de richtlijnen en standaarden zoals ze door de wetenschappelijke beroepsvereniging NVAB zijn aanvaard.

7.3 Bij ziekteverzuim van werknemers heeft de bedrijfsarts een begeleidende taak. Beoordeling van de arbeids(on)geschiktheid binnen de wettelijke kaders en het geven van werkherlevingsadviezen vormen daar een onderdeel van, claimbeoordeling en controle niet.

- 7.4 De bedrijfsarts zal zich op de hoogte houden van de ontwikkelingen binnen de andere bij de opdrachtgever voorkomende vakgebieden, voor zover relevant voor diens (multidisciplinair) handelen, dit conform de arbowetgeving en WGBO (goed hulpverlenerschap).
- 7.5 De bedrijfsarts is gehouden zijn of haar kennis en vaardigheden voor een goede beroepsuitoefening op peil te houden dan wel uit te breiden, waar nodig in samenspraak met vakgenoten, zodanig dat de bedrijfsarts voldoet aan de eisen welke in redelijkheid aan de bedrijfsarts mogen worden gesteld en in elk geval aan de geldende herregistratie – eisen.
- 7.6 Zolang de arts (nog) niet geregistreerd is als bedrijfsarts, werkt hij of zij voor wat betreft bedrijfsgeneeskundige taken onder supervisie van een bedrijfsarts.

8. Geschillen

De zelfstandig bedrijfsarts draagt zorg voor een geschillenreglement of sluit zich aan bij een bestaande klachtencommissie (bijvoorbeeld die van een Districts Huisartsen Vereniging, een ziekenhuis of anderszins).